

Марія ПЕТРИК,
вчитель вищої категорії, вчитель-методист
Путильської ЗОШ І–ІІІ ст. Чернівецької обл.

Урок літературного читання

Уроки літературного читання – це стежка у барвистий світ українського слова. На таких уроках учні мають можливість глибше пізнати красу рідної мови, а зустріч із знайомими та новими літературними героями допомагають дітям фантазувати та відчувати весь спектр людських почуттів.

Казка І.Франка "Лисичка та Журавель" відома дітям з дитинства. У запропонованій мною розробці наведено приклади значної кількості завдань, які сприяють розвитку швидкого та свідомого навчання. Завдяки різним формам роботи урок стає насиченим та цікавим, а учні мають змогу по-новому відчути знайому казку.

Тема. Іван Франко "Лисичка та Журавель".

Мета. Вчити учнів виділяти в тексті дійових осіб, давати їм найпростішу характеристику, спостерігати за структурою та сюжетом казки і закріплювати вміння відтворювати зміст відомих казок, правильно оцінювати поведінку персонажів; формувати навички правильного й свідомого читання мовчки та вголос; розвивати пам'ять, мислення,

увагу; виховувати чуйність, доброзичливість, гостинність, порядність.

Хід уроку

І. Організаційний момент.

Ось дзвінок сигнал нам дав –
Працювати час настав.
Тож і ми часу не гаймо,
Наш урок розпочинаймо.

– А тепер сідайте, будь ласка. Погляньмо один на одного, усміхнімося, подумки побажаймо добра, успіхів. Я думаю, що ми можемо створити на уроці ситуацію успіху. Щоб наша праця була успішною, слід дотримуватися певних правил. Пригадаймо їх.

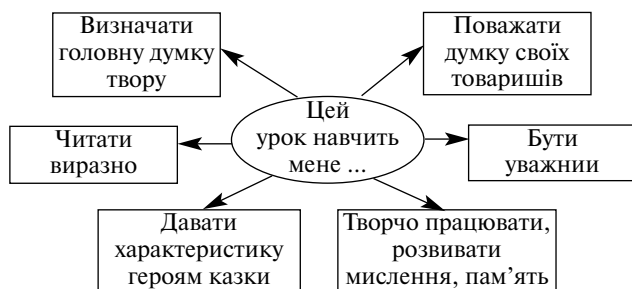
1. Правило піднятої руки.
2. Дружна співпраця у парах.
3. Уважна робота з учителем та учнями.
4. Активна і творча праця.

Сьогодні на нас чекає цікава та дуже різноманітна робота. Працювати будемо за девізом:

Виразно читаємо.
Чітко розповідаємо.
Мовлення своє розвиваємо.

Вправа "Очікування".

– Що ви очікуєте від уроку? Продовжіть вислів "Цей урок навчить мене..."

II. Актуалізація знань учнів.

Сьогодні у нас незвичайний урок. Пропоную провести його у формі усного журналу. Отже, відкриваємо першу сторінку.

Сторінка перша "Перевірна".

Діти, скажіть, будь ласка, хто з українських письменників збагатив скарбницю літературних казок? Це Іван Франко, Леся Українка, Михайло Коцюбинський, Оксана Іваненко, Наталя Забіла. Казки українських авторів захоплюють та багаті на вигадки. Прочитайте розповідь Лариси Письменної "Як зажурився веселий Казкар".

Гра "У художньому музеї".

Учні презентують свої малюнки, розповідають, яким вони собі уявляють Казкаря.

Сторінка друга "У світі казки чарівної".

Казки – найпопулярніші в народі твори. Їх люблять усі: від маленьких дітей, котрі ще ходити не вміють, але вже з великою цікавістю слухають "Курочку Рябу", до дідусів і бабусь. Дитинство без казки неможливе.

То що ж таке казка?

Учень 1. Казка – це світ чарівний та незвичайний.
Казка – це диво, сповнене краси.
Поринь у казку – це ж бо так цікаво,
Це справді свято, радість для душі.

Учень 2. Казка – цікава вигадана історія про події, яких не може бути в реальному житті. Рослини і тварини у ній уміють розмовляти і робити все те, що й люди.

Учень 3. У казках трапляються чарівні пригоди, існують незвичайні речі, діють чаклуни і чародії.

Учень 4. Казка навчає добра, мужності, кмітливості, мудрості, терпіння.

Учень 5. Казка – вірний помічник у житті.

Сторінка третя "Знайомство з автором".

– Сьогодні ми ознайомимося з українською казкою, яку написав Іван Франко. Про нього ви зараз прочитаєте у підручнику.

Одну зі своїх найкращих збірок І.Франко назвав "Коли ще звірі говорили". Він писав так: "Тисячі

речей забудете, а тих хвилин, коли вам люба мама чи бабуся розповідали казку, не забудете ніколи". Ви матимете велику насолоду після прочитання вдома цієї збірки. Сьогодні ми ознайомимося тільки з однією казкою.

Сторінка четверта "Відчиняє двері казка".

Спробуйте відгадати героїв цієї казки.

У кушах вона ночує
І на зайчика полює.
Вся руденька ця сестричка,
А зовуть її ... (л и с и ч к а).

Довгі ноги, довгий ніс,
Прилетів – обід приніс.
Смачних жабеняток
Для своїх маляток. (Ж у р а в е л ь).

Йшов собі якось Журавель і зустрів Лисицю,
Стали друзями вони, все, як і годиться.

Та нечемною була Лисичка-сестричка,
Тому казочка про них зовсім невеличка.

Та мораль там не проста
І для всіх дається.

Як же казочка про них,

Любі друзі, зветься? ("Лисичка та Журавель").

Героїв казки ви назвали, але цікавого ще не пізнали.

1. Виразне читання казки вчителем.

– Чи сподобалась вам казка?

Який настрій у вас вона викликала?

Сторінка п'ята "Цікавинки".

2. Словникова робота.

До слів лівого стовпчика доберіть відповідні тлумачення з правого.

• Призволяйся	• потоваришували
• Облизня	• дала зарік, обіцянку
• спіймати	• не робити чогось
• Зареклася	• залишитися ні з чим
• Запрятелювали	• пригощайся, їж

3. Читання стовпчиків слів у парах.

Прочитайте слова з інтонацією, якої вимагає розділовий знак над стовпчиком.

!	?
• вгощу	• дрібненько
• пісним	• припрошує
• встромляє	• крутиться
• розсердилася	• випорожнивши

Фізкультхвилинка.

Час настав для відпочинку, розпочинаймо фізкультхвилинку.

4. Читання казки учнями "ланцюжком".

5. Аналіз змісту казки з елементами вибіркового читання.

> Прочитайте, як Лисичка запрошувала Журавля у гості. Чи щирими були її слова? Доведіть свою думку.

> Як Лисичка поводитися зі своїм гостем під час обіду? Як ви оцінюєте її дії?

> Чому розпалася дружба Лисички та Журавля?
> Чи схвалюєте ви їхню поведінку? Поясніть свою відповідь.

> Як ви гадаєте, на чиєму боці автор?

6. Робота за ілюстрацією.

> Кого зобразив художник на малюнках?

> Який вираз у Лисички?

> Знайдіть і прочитайте уривок із казки, який проілюстрував художник.

7. Вправи на розвиток техніки читання.

(Ігри "День і ніч", "Земля і небо").

8. Читання в особах: Автор, Лисичка, Журавель.

9. Переказування казки.

10. Робота з прислів'ями.

• Не той друг, хто медом маже, а той, хто правду каже.

• Яке частування, таке й дякування.

• Не роби іншому того, чого сам не любиш.

• Хто згоди хоче, той згоду має.

Яке прислів'я може бути підзаголовком казки?

Чому?

Сторінка ш о с т а "Підсумкова".

Чи сподобалася вам казка? Чого вона навчає?

Гра "Мікрофон".

> Поміркуйте, чому ми читаємо казки, за що ми їх любимо?

> Чи виправдалися ваші очікування?

Продовжіть фрази:

> Сьогодні на уроці я дізнався...

> Сьогодні на уроці я навчився ...

> Сьогодні на уроці я намагався ...

> Найкраще мені вдалося....

III. Підсумок уроку.

Сторінка с ь о м а "Оцінювальна".

Сьогодні за роботу на уроці ви отримujete такі бали ...

Сторінка в о с ь м а "Домашня".

С. 68–70 (переказувати казку).

Ось уже луна дзвінок.

Закінчився наш урок.

За роботу по заслугі

Щиро дякую вам, друзі!

Використані джерела

<http://www.abc-people.com/data/franko/dat1.htm>

<http://doshkolenok.kiev.ua/zagadki/240-zagadku-pro-tvarun.html>

<http://knygy.com.ua/index.php?productID=9789664991510>